

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ І КІНЕЗІОЛОГІЇ

ЛЕКЦІЯ № 7: ОБРОБКА ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ АКТИВНОЇ РЕКРЕАЦІЇ ТА СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ

з дисципліни «Інформаційні технології в туристичній індустрії»
для студентів 1 курсу факультету туризму спеціальності „Туризм”
освітньо кваліфікаційний рівень – бакалавр

Розробила:
к.н.ф.в.с., доцент
кафедри Заневська Л.Г.

Львів 2015

Інформаційні ресурси велосипедного туризму

Велосипедний туризм є одним з традиційних, найбільш популярних й водночас перспективних видів рекреаційно-туристської діяльності в нашій країні й за кордоном. Принципові аспекти інформаційного забезпечення велосипедного туризму значною мірою відбивають загальні проблеми інформаційного забезпечення різноманітних видів спортивно-оздоровчого туризму та активної рекреації.

Для дослідження інформаційного ресурсу велосипедного туризму в Інтернеті було використано популярні пошукові системи. Кількісні результати Інтернет-пошуку наведено у таблиці 2.3.

Інформація відображена пошуком за ключовими словами. Результати Інтернет-пошуку представлені переліком сайтів, порталів, документів, каталогів, посилань на путівники. Подальший аналіз та відбір інформації для дослідження представлено сайтами з велосипедного туризму України, Росії, Європи, Америки.

Таблиця 2.3.

Кількісні результати Інтернет пошуку з велосипедного туризму

Пошукова система	Кількість сайтів	Кількість документів
www.yahoo.com	8700	2300
www.google.com	4580	1200
www.altavista.com	248	400
catalog.aport.ru	141	348
www.hotbot.com	20	0

Дослідження українських Інтернет ресурсів з велосипедного туризму подано наступним переліком.

На сайті “Наш край” – інформація про єдиний музей велосипедного туризму на ст. Лозовій в Харківській області (www.nashkray.kiev.ua).

В каталозі туристичних ресурсів України – описи велосипедних подорожей по Криму, Карпатах (www.tour.com.ua).

На сайті велосипедного клубу “Велотур” – описи велосипедних маршрутів вихідного дня: на Наварію, Чортові скелі, скелі Довбуша, Чорногору; в Унівський та Крехівський монастирі, слободу Болахівську, Розточчя; до дубів Хмельницького та витоків Дністра. Розповіді про велосипедні походи по Закарпаттю, Прикарпаттю, Криму. Мета сайту – популяризація вело туризму та створення інформаційного центру вело туристів Львівщини (velotour.by.ru).

Сайт туристичного клубу “Метеор” презентує велосипедні подорожі на Тянь-Шань, по Криму, до Сігулди, Риги, Тарту, на озеро Усмас. Описано велосипедні подорожі: сімейні, категорійні, одноденні, багатоденні (www.veltur.iatp.org.ua).

Путівник по туристичному Криму надає інформацію про авто подорожі та вело подорожі степовим Кримом, авто подорожі західним узбережжям Криму, вело подорожі південно-західним узбережжям Криму (www.tourism.crimea.ua).

На сайтах велосипедного туризму подані звіти про велосипедні походи різної категорії складності, докладно описані походи вихідного дня, любительські походи по Криму (www.mtb.lv, www.vizit.mk.ua, www.crimamak.com).

Як бачимо, велосипедний туризм в Інтернеті України представлений інформацією про подорожі Кримом, Карпатами, Харківською, Львівською, Тернопільською областями. Інформації про туристичні велосипедні клуби обмаль. Туристичні велосипедні клуби існують майже в кожній області України, але на даний час це – інформаційні невидимки.

Для фахівців фізичного виховання, які займаються рекреаційно-туристською діяльністю, розробка та впровадження велосипедних маршрутів на території України – досить складне завдання у зв’язку з браком інформації. У цьому виді спортивно-оздоровчого туризму інформація

повинна створюватись самими фахівцями. Тому володіння Інтернет технологіями, вміння збирати та обробляти інформацію чи не найголовніше завдання у підготовці майбутніх фахівців.

Інтернет ресурси вело-туризму Росії представлено наступним переліком.

Каталог “Tarantas.ru” – путівник по ресурсах Інтернет з тематичним переліком сайтів по всіх видах туризму, в тому числі й з вело-туризму. Представлено сайти з різноманітною інформацією про велосипедні подорожі на території Росії, України (Крим, Карпати), Прибалтики. (www.tarantas.ru).

Сайт “Вело коло” – це об’єднані в єдине коло російськомовні сайти та персональні сторінки з велосипедного туризму. З будь-якого сайту “Вело кола” можна потрапити на наступний та попередній сайти. На даний час сайт містить найбільше інформації з велосипедного туризму, в тому числі, й української тематики, зокрема, велосипедні подорожі Кримом та Карпатами (go.webring.org).

Сайт байкерів “Велозона” є найбільш привабливим для молоді. На сайті подано форуми, список російських байкерів з адресами електронної пошти, перелік московських клубів. З української тематики подано інформацію про велосипедні подорожі Кримом та Карпатами (www.velozona.ru).

Один з перших вело-туристичних сайтів в Інтернеті Росії містить відомості про подорожі велосипедом по Україні (www.alvis.ru).

Віртуальний вело-клуб “Атлант” з розповідями про велосипедні подорожі, змагання, форуми (www.spbfp.atlant.ru).

Поради та рекомендації вело-туристам на байкерському сайті по обслуговуванню велосипеда, придбанню вело-техніки та спорядження. Описи велосипедних походів, у тому числі в Карпати та Крим (www.halyava.ru, www.realbiker.inc.ru).

Бібліотека Машкова зі звітами про велосипедні подорожі (kulichki.rambler.ru).

Російські сайти велосипедної туристичної тематики містять інформацію про подорожі Україною. Інформація про велосипедний туризм України представлена Кримом та Карпатами, що не дає цілісної картини стану велосипедного туризму в Україні. Описи маршрутів на більшості сайтів якісні та інформативні, цілком придатні для створення подорожей з велосипедного туризму. Деякі довідники та каталоги російського Інтернету можна використовувати, як посібники для навчання у практичних роботах.

У дослідженні закордонної велосипедної туристичної тематики опрацьовано наступні сайти.

Один з найбільших вело сайтів “Глобальна ВелоМережа” надає інформацію про велосипедний туризм, електронні адреси велосипедистів по всьому світу, місця придбання велосипедної техніки та спорядження, виробників велосипедів, тур операторів, велосипедні журнали, прес-релізи, велосипедний туризм (www.cycling.org).

Американська “Велозона” – продукт співробітництва двох багатотиражних велосипедних журналів “Bicycling” та “Mountain BIKE”. Сайт має наступні розділи: New zone – вело новини; FinderZone – довідкова інформація про велосипеди, запасні частини, вело комп’ютери, вело маршрути; MyZone – e-mail, форуми, аукціони; GearZone – експертиза нових велосипедів и окремих компонентів, консультації спеціалістів (www.bikezone.com).

Аматорський сайт розміщено на сервері кафедри математики Університету м. Тренто в Італії. Він існує з жовтня 1994 року й завоював репутацію найбільшого та поважного сайту в Європі. Сайт надає інформацію широкого спектру зі звітами, описами, статтями з велосипедного туризму в Європі. Найбільш цікаві звіти про велосипедні подорожі та походи по Європі, країнах Середземномор’я. Звіти розсортовані по країнах та географічних регіонах. Особливим попитом користується колекція звітів по Альпах. Тексти звітів надаються на мові автора, більшість англійською мовою. Крім звітів на сайті розміщено список електронних адрес (mailing list)

європейських вело туристів, оголошення про різноманітні велосипедні новини в країнах Європи (www-math.science.unitn.it).

Bicycle Touring Select (вибране з вело-туризму) – сайт на сервері союзу велосипедистів Данії. Метою адміністраторів сайту є допомога в підготовці та проведенні велосипедної подорожі. Подана якісна інформація у вигляді статей, яка класифікована по розділах: Європа, Південна та Північна Америка, Азія, Австралія та Океанія (www.dcf.dk/touring).

Інформація про велосипедний туризм в Європі, Америці, Австралії досить розповсюджена в Інтернеті. Це пояснюється тим, що бум велосипедного руху там припав на початок 90-х років. В Україні такий бум поки ще не розпочався, але сучасні тенденції в розвитку спортивно-оздоровчого туризму та рекреаційно-туристської діяльності (зокрема, й вело-туризму) в сусідніх країнах й у нас вказують на реальну перспективу стрімкого зростання популярності цього виду рекреації й відпочинку. Важливим елементом професійної придатності фахівця зі спортивно-оздоровчого туризму та рекреаційно-туристської діяльності має стати здатність до використання інформаційного простору Інтернет для розвитку велосипедного туризму.

Отже, інформаційні ресурси Інтернету це – потужне джерело інформаційного забезпечення підготовки фахівців фізичного виховання до рекреаційно-туристської діяльності для отримання практичних навиків при створенні віртуальних турів і подорожей.

Важливим елементом професійних знань та вмінь фахівця фізичного виховання, який займатиметься рекреаційно-туристською діяльністю, має стати спроможність проводити Інтернет пошук й контент-аналіз інформаційних ресурсів з відповідного виду туризму для планування та створення віртуальних маршрутів і подорожей.

В українському Інтернеті недостатньо швидко накопичуються інформаційні ресурси велосипедного туризму. Це зумовлено декількома причинами: перша – це слабо розвинений велосипедний рух; друга – Інтернет

прийшов в Україну порівняно недавно й не отримав значного розповсюдження; третя – більшість туристичних організацій та клубів України поки що – інформаційні невидимки. Зовсім мало на Інтернеті інформації про можливість велосипедних подорожей в центральних, південних та східних районах України.

Загальний розподіл Інтернет-ресурсів велосипедного туризму подано у вигляді структурної схеми (рис. 2.1).

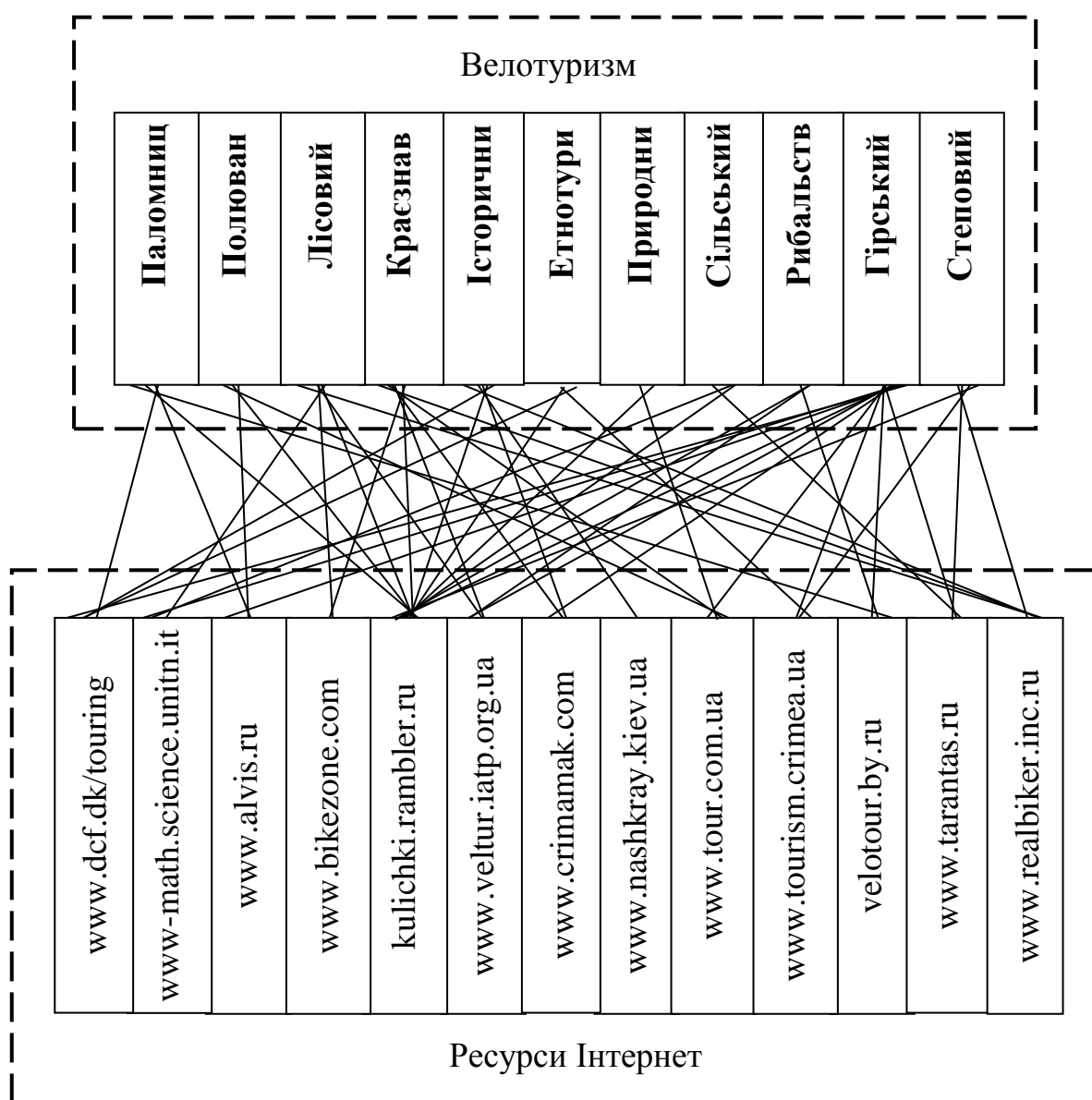

Рис. 2.1. Структурна схема Інтернет-ресурсів велосипедного туризму

Над заповненням інформаційного простору Інтернет досить вдало працюють російські колеги, розробляючи й українські маршрути. Практично

всі російські сайти містять інформацію про український велосипедний туризм, тому проаналізувавши інформаційне забезпечення велосипедного туризму в Росії, можна отримати інформацію про велосипедний туризм в Україні.

На жаль, відсутня інформація про велосипедний туризм в Україні на європейських та американських сайтах та порталах.

Інформаційні ресурси водного туризму

Водний туризм в Україні є одним з масових видів спорту, рекреації, відпочинку. Надто, водний туризм – це певний феномен суспільного буття на теренах колишнього Радянського Союзу. Особливої популярності мандри по річках і озерах здобули серед науково-технічної інтелігенції, гуманітаріїв, студентів, кваліфікованих робітників. Водний туризм став чудовою формою здорового відпочинку в колі духовно близьких людей, способом побути самим собою. Особливо важливим явищем став сімейний водний туризм [43].

Разом із тим, активно розвивався організований державний водний туризм (профспілковий та військовий). Великою популярністю користувалися організовані туристичні маршрути по річках та озерах Прибалтики, Уралу, Карелії, центральної Росії, Білорусії, України (наприклад, по ріках Гауї, Чусовій, Білій-Агідель, Вілії-Нярису, по Пслу, на озері Селігер, Ігналінських озерах та озерах Карелії). Видавалися спеціальні методичні посібники та популярні друковані довідники, описи маршрутів, туристичні схеми, буклети. Інформація про водний туризм подавалася в періодичних виданнях (газетах, журналах, альманахах).

Соціально-економічні перетворення останніх десяти років суттєво змінили цю ситуацію. “Соціальна база” водного туризму суттєво підірвана безробіттям, зубожінням тих груп населення, серед яких особливо популярним є водний туризм. Фактично не існує організованих форм водного туризму.

Поза тим, водний туризм має особливі потенційні можливості саме в сучасних скрутних економічних умовах. Серед них перш за все слід відзначити відсутність витрат на житло, оскільки туристи-водники перевозять із собою у плавзасобі намети й спальні принадлежности. Витрати на харчування також є суттєво нижчими, в порівнянні з іншими видами туризму, оскільки з собою можна везти повноцінну кухню, запаси харчів, не зважаючи, у певних межах, на вагу (наприклад, тримісна байдарка має вантажопідйомність 300-400 кг). Порівняно нижчими видаються й транспортні витрати, котрі обмежуються витратами на доїзди до початкового пункту маршруту та повернення з кінцевого пункту додому. Ще один дуже важливий аргумент. Водний туризм є органічною формою сімейного туризму, оскільки на маршрутах 4-ї категорії складності (тобто найлегших) сплаваються туристичні групи, у складі яких можуть бути й малюки, й пенсіонери. Сплав по річці – це чудова форма проведення літньої відпустки всією сім'єю.

Серед зазначених проблем, що не сприяють розвитку водного туризму, посідає проблема недостатньої інформованості населення. Поряд з необхідністю відновити й розвинути традиційні засоби інформації про водний туризм видається перспективним використання з цією метою можливостей Інтернету.

Загально необхідна інформація для туриста-водника містить наступне: як стати судновласником, як стати водним туристом, як вибрати маршрут подорожі, як підібрати склад туристичної групи, де й які придбати карти маршруту, яким й у якій кількості потрібен провіант, як підібрати спорядження для мандрівки, як дістатися до річки й повернутися додому, як зробити мандрівку безпечною, як долати перешкоди на річці, де й як влаштувати стоянки й привали, як спланувати переходи, днювання, як організувати рух під час переходів, як зробити багаття, скористатися з похідної пічки або примуса чи газової плитки, як готувати страви в похідних

умовах, як організувати свята й торжества, що робити у випадку травми, хвороби (waterpilgrim.narod.ru).

До спеціальної та спортивної інформації слід віднести відомості про основи гребної лодії, про динаміку водного потоку, спеціальне спорядження спортсмена-водника, про техніку й тактику водного туризму, заходи безпечного проведення спортивних змагань, про річний цикл тренувань спортсмена-водника (poezdnik.kiev.ua).

Інформація на сайтах про водний туризм стосується виробників суден та інших плавзасобів, туристичних клубів. З'явилися особові сторінки туристів-водників, оголошення щодо водного туризму, електронні версії книжок та журналів на теми водного туризму, календар змагань, чемпіонатів з водного туризму, звіти, щоденники, лодії з водного туризму, новини з виставок човнів, туристичного спорядження, інформація про закордонні сайти (ukrop.com).

На сайті розміщено інформацію про спортивний водний туризм в Українських Карпатах, на Волині й Поділлі. Зокрема, подано описи зі щоденниками й фотографіями маршрутів 2-3-ї категорій складності по Чорному й Білому Черемошу та Пруту, по Смотричу й Дністру, по Стрию, а також по Південному Бугу та Случі (karpaty.com.ua).

Поряд із загальними для пострадянських країн проблемами Україна має свої особливості з розвитком водного туризму. Серед них:

- Традиційна орієнтація українських туристів-водників на привабливі в рекреаційному й спортивному сенсі регіони Росії, Прибалтики й Білорусі, використання котрих (а особливо віддалених географічно) ускладнено останнім часом з огляду на економічні та митні проблеми.
- Недооцінка в минулому потенційних можливостей річок України для водного туризму та спортивних цілей.
- Відсутність в Україні виробництва плавзасобів для водного туризму, в першу чергу найпоширеніших з них, байдарок.

- Екологічні проблеми: забруднення басейнів рік шкідливими викидами промислового й сільськогосподарського виробництва, комунальними стоками (Полтва, Південний Буг та багато інших річок), шкідлива іригація (басейн Прип'яті) та регулювання стоків рік (Дніпро з притоками), занехаяння малих річок, аварії на промислових підприємствах (гірничі викиди у басейн Дністра і Тиси), аварії на очисних спорудах (Сіверський Донець та ін.).
- Окрема проблема спричинена аварією на Чорнобильській АЕС, в наслідок якої вилучено або обмежено використання водними туристами особливо привабливих в рекреаційному плані районів річок Ужа, Тетерева, Уборті, Прип'яті, Случі (Південної), Горині, Стира та інших.

На противагу до зазначених проблем останні роки приносять й певні позитивні зміни для туристів-водників. В наслідок різкого зменшення промислового виробництва, а відповідно, й промислових викидів дещо покращилася екологічна ситуація в багатьох індустріальних районах країни. Дисбаланс цін на промислову й сільськогосподарську продукцію призвів до суттєвого обмеження використання мінеральних добрив гербіцидів та пестицидів, а особливо їх без господарського розтринькування, що раніше було причиною змивання у річки небезпечних хімічних речовин. Зі згортанням колгоспно-радгоспної системи зменшуються “невраховані” заорювання берегів рік, припинено шкідливу для малих річок іригацію та осушення ґрунтів.

Важливим для всіх туристів, зокрема й для туристів-водників, було розсекречення й видання масовими накладами двокілометрових карт областей України, якісно відмінних від старих, іноді спеціально спотворених, карт радянського зразку. На часі створення спеціальних крупно масштабних карт водних туристичних маршрутів, відповідних карт в електронному форматі. Покращенню інформаційного забезпечення водного туризму сприяє в Україні відкритість світової інформаційної мережі й загальна інформатизація всіх сторін життя. Так само, як і в інших галузях життя,

Інтернет до певної міри компенсує нестачу традиційних видів паперових видань.

Впровадження інформаційних технологій у сферу водного туризму дозволяє вирішувати проблеми, що є специфічними саме для туристів-водників. Перша група цих проблем пов'язана з високою вартістю картографічного забезпечення. Карти, схеми водних маршрутів є специфічною друкованою продукцією. В них подається найрізноманітніша інформація для досить довгої (до трьох-чотирьох сотень кілометрів) та вузької (декілька кілометрів) смуги вздовж ріки. Для озерних маршрутів мають місце свої особливості.

На картах, схемах і в лоціях перш за все подається інформація про водний потік: ухил русла, швидкість течії, глибину й ширину русла, місця й характер перекатів, порогів, завалів, наявність топляку, вирів, зворотних течій, можливих притисків, бистрин, плесів. По-друге, наводиться інформація про інженерні споруди в руслі ріки: мости, переходи трубопроводів, греблі млинів та гідроелектростанцій, водоскиди, поромні переправи, наплавні мости, драги, місця промислового вилову риби, заколи для сіток тощо. По-третє, подається інформація про навігаційну ситуацію: порти, пристані, характер і типи суден, розклад регулярних рейсів кораблів, наявність моторних човнів. По-четверте, вміщується характеристика берегів ріки: їх висота, крутизна, характер ґрунтів (пісок, глина, камінь, сухий або болотистий), рослинність (ліс, кущі, луг, поле). По-п'яте, наводиться інформація стосовно проходження маршруту: можливі місця стоянок, місцезнаходження криниць, джерел питної води, місця збирання ягід, грибів, горіхів тощо. По-шосте, наводяться відомості про погоду в певні відтинки часу, про розу вітрів, про сезонні та добові цикли комах. По-сьоме, наводиться інформація про атракційні місця в межах маршруту, на прилеглих територіях: пам'ятки природи й історії, культурні осередки (музеї, народні промисли, місцеві свята й фестини тощо). По-восьме, подається інформація екологічного спрямування: щодо режиму природокористування, про

заповідні території, заказники, про рослинний і тваринний світ. По-дев'яте, наводиться інформація щодо населених пунктів на маршруті, наявність та режим роботи магазинів, базарів, ярмарків, відділень зв'язку, телефону, телеграфу, аптек, лікувальних закладів, медичних пунктів. Окрема увага приділяється варіантам термінового виходу з маршруту.

Особливості інформаційного забезпечення водного туризму полягають ще й у тому, що значна частина такої інформації має несталий характер. Виготовлення паперових карт, лоцій, схем – це дорога й тривала робота. Потрібні накладки такої продукції для водного туризму порівняно з іншими видами невеликі. Туристичній групі потрібно іноді один раз скористатися докладним інформаційним забезпеченням. Спеціальні веб-сторінки з водного туризму можуть надати можливість туристам-водникам створювати для потреб конкретного, розробленого ними маршруту, унікальне інформаційне забезпечення. Для цього слід використати досвід створення й розповсюдження електронних книжок та періодичних видань в Інтернеті (www.moshkow.relline.ru:5000/koi).

Останнє десятиліття позначилося кардинальними змінами у водному туризмі в Україні, зокрема в інформаційному забезпеченні цієї галузі. Поряд із суттєвим звуженням географії та зменшенням масовості водного туризму з'явилися й позитивні тенденції: це переорієнтація українських туристів-водників на вітчизняні маршрути, покращення екологічної ситуації в басейнах багатьох рік, особливо в промислових районах країни, поява якісних географічних карт та принципово нових електронних засобів інформації та спілкування.

Створені й увійшли в обіг веб-сторінки з питань водного туризму. До певної міри вони компенсують нестачу друкованої продукції з питань водного туризму, виконують роль віртуальних осередків самоорганізації туристів-водників. Вони виконують важливу соціально-культурну місію пропаганди здорового способу життя, відпочинку. Веб-сторінки можуть бути використані для створення інформаційного забезпечення водних мандрівок.

На часі створення електронних путівників, схем, методичних рекомендацій, електронних карт найбільш популярних туристичних маршрутів по річках України: по Сіверському Донцю, по Горині й Прип'яті, по Случі, по Ужу, по Тетереву, по Десні, по Сейму, по Сулі, по Хоролу й по Пслу, по Ворсклі, по Орелі, по Вовчій та Самарі, по Південному Бугу, по Стрию, по Дністру, по Смотричу, по Черемошу й Пруту, по Стиру, по Уборті.

Інформаційні ресурси кінного туризму

З огляду на сталу тенденцію погіршення стану здоров'я населення, що значною мірою зумовлено зростаючою гіпокінезією сучасної людини, виключної, державної ваги набуває проблема розвитку активних видів туризму, зокрема спортивно-оздоровчих, серед яких дуже привабливим й перспективним є кінний туризм. Кінний туризм дає поштовх розвитку сільського господарства, він пов'язаний з поширенням зеленого та сільського туризму, розведенням коней, сприяє підвищенню якості життя сільських жителів. Кінний туризм допомагає розбудові заповідників та національних парків, створенню приватних сільських садиб, використанню кінних подорожей в лікувальних цілях. Вже зараз кінний туризм можна віднести до конкурентно спроможних видів активного туризму; він приваблює багатьох вітчизняних та іноземних туристів. До речі, першими кінними туристами в Україні були іноземці, "які готові платити великі гроші за велике задоволення" (www.1plus1.kiev.ua/news).

Необхідність створення сприятливих умов для розвитку кінного туризму, відповідної інфраструктури та нових кінних туристичних маршрутів потребує сучасного інформаційного, науково-методичного та кадрового забезпечення цього виду туристської діяльності. Отож наукові й методичні розробки для інформатизації галузі туризму стали одним з головних напрямів досліджень нової галузі знань, котру дехто вже називає "туристикою".

Однак, до останнього часу, ці дослідження не торкалися проблем інформатизації активних видів туризму, котрі є об'єктом уваги фахівців галузі фізкультури і спорту.

Кінний туризм в Україні розвивається, завойовує все більше прихильників. Цей вид активного туризму користується заслуженою популярністю у любителів кінних прогулянок природничого, етнічного, історичного, екстремального, паломницького, мисливського, рибальського, гірського напрямків. Кінний туризм – це привабливий спосіб проведення часу та вивчення зсередины життя мешканців країни. Подорожуючи кіньми, туристи не тільки насолоджуються красотою природи, але й впритул спілкуються з розумними, терплячими тваринами – неймовірно гарними друзями й помічниками людей, з якими пов'язана історія розвитку цивілізації.

Приватні садиби – це фундамент для розвитку кінного туризму та спосіб залучення в малий бізнес сільського населення України. Такий фундамент почали будувати в Івано-Франківській, Тернопільській, Рівненській, Київській областях та Закарпатті. А опікується приватними сільськими садибами та проблемами зайнятості населення в обслуговуванні аматорів кінного туризму Спілка сприяння розвитку сільського туризму та Союз сільського туризму (www.greentour.com.ua/ua/journal). Головним управлінням зовнішніх зв'язків, туризму і торгівлі Івано-Франківської облдержадміністрації презентовано можливість зеленого туризму. Одним з різновидів зеленого туризму є кінний туризм, послуги якого надаються у приватних садибах Яремчи, Ворохти, Грабівців (www.frtt.if.gov.ua/Ukr/turizm/zeltur1.htm), у Верховинському та Косівському районах (www.sbedif.if.ua/src/entr, www.karpaty.com.ua). В Київській області “багато тамтешніх сільських жител стали міні-готелями, що надають весь комплекс послуг – від домашньої кухні й комфортабельних кімнат до кінних, велосипедних і пішохідних екскурсійних маршрутів” (www.golosiyiv.com.ua/news_chr). Проблемами зеленого, екологічного,

кінного туризму опікуються у Тернопільській області. Зокрема, це стосується розведення коней у приватних садибах (www.info.te.ua/select3).

Кінний туризм та кінні подорожі використовуються для лікування неповносправних людей та інвалідів. Такі послуги пропонує база “Уклин” та санаторій “Синяк” в Українських Карпатах (www.ukt.com.ua/travel). На виставці аграрного Інформаційного центру в серпні 2004 року, презентовано кінний туризм з описом іпотерапії, тобто лікувальних та оздоровчих методів, розроблених на базі верхової їзди (www.ukrland.org.ua).

Заповідники та національні парки наче створені для кінного туризму. Природничі кінні подорожі з вивченням тваринного, рослинного, пташиного світу користуються незмінним успіхом у туристів. Кінні маршрути створені та діють в заповідних Українських Карпатах (www.carpathians.org.ua), в національному природному парку “Подільські Товтри” (www.aboutukraine.com). В Міжгірському районі Закарпаття розроблено туристичні траси, де влаштовано наметові містечка для кінного туризму (www.carpathia.gov.ua). У Кончі-Заспі створено клуб любителів верхової їзди та кінного туризму (www.ridingclub.la4.net/_statty/pohod). На 5-ій Пан-європейській конференції “Довкілля для Європи” було розглянуто проблеми розвитку Вижницького та Ужанського парків в контексті розбудови активних форм туризму, зокрема кінного (www.dovkil-e.expo2000.com.ua).

Інноваційний підхід до розробки та впровадження туристичних проектів з розвитку сільського туризму Головного управління зовнішніх зносин та інвестиційної політики Державної туристичної адміністрації буде реалізовано найближчим часом із залученням іноземних та вітчизняних інвестицій у вигляді “Міжнародного універсального довгострокового кінного маршруту № 1”. Орієнтовна загальна вартість проекту 40 тис. дол. США (uzez.uz.ua/html_ua/invet/ua). Проект “Картографія” вже реалізовано: на картах позначено туристичні стоянки, центри вітрильного спорту, велосипедного, водного й кінного туризму, спелеотуризму (www.ukrmap.com.ua/news/editions). Міністерство економіки й з питань

європейської інтеграції презентує низку інвестиційних проектів у сфері зеленого (сільського), кінного туризму. В рамках проекту визначено кращі бізнес-плани серед молодих розробників. Призерами в першій номінації стали Ярослав та Ольга Хауляк (I місце, Львівська обл.) з проектом “Розробка та проведення гірських, низинних та комбінованих кінних і велосипедних маршрутів в регіоні курортів Трускавець – Східниця” (www.mipmagazine.com.ua).

Розвиток кінного туризму вимагає якісного кадрового забезпечення. Підготовкою спеціалістів з кінного туризму займається Харківський приватний колегіум, де проводяться заняття студентів в кінних секціях за напрямком кінний туризм (www.colleg.org.ua/page/sport1-ua). У Сумах існує розвинена інфраструктура для занять кінним туризмом, періодично проводяться змагання з кінного спорту (www.state-gov.sumy.ua). У Харківській зооветеринарній академії здійснюється підготовка спеціалістів з конярства: інструкторів кінного спорту та оздоровчо-спортивного туризму, спортивних суддів, ковалів, шорників з виготовлення зброї та кінноспортивного реманенту (zoovet.kharkov.ua/ukr/fermer/horse). Національний університет фізичного виховання і спорту України (НУФВіСУ) готує спеціалістів з кінного спорту та кінного туризму (www.unisport.edu.ua).

Фірма “Адвентур” проводить навчання їзди верхи (www.adventures.com.ua/ua). На Запорізького кінному заводі (с. Трудове Новомиколаївського району Запорізької області) можна навчатись верховій їзді (www.vibori.vin.com.ua). На Рівненщині існує дві кінноспортивні бази: в Миргородському аграрному коледжі та в Суську при лісгоспі, де навчають верховій їзді та основам кінного туризму (www.rivnepost.rovno.ua/showarticle). У Львівській області кінні маршрути були одним із пунктів стратегії розвитку туризму, розробленої у 2002 році (www.gazeta.lviv.ua). У Львові існує розвинена інфраструктура для високоякісної підготовки спеціалістів кінного туризму: висококваліфіковані

спеціалісти Зооветеринарної академії, сучасний іподром та декілька вузів різної акредитації, де готують спеціалістів для туристичної галузі.

Окрім навичок спілкування з природою та вміння розумно використовувати її принади для проведення туристичних походів, фахівці з кінного туризму повинні достеменно знати все про коней та вміти навчити туристів сидіти у сідлі. Отже, підготовка кваліфікованих кадрів для цього виду спортивно-оздоровчого туризму є досить специфічною проблемою.

Інформаційне забезпечення кінного туризму засобами Інтернет технологій стане при нагоді майбутнім організаторам кінного туризму в побудові віртуальних подорожей з подальшим перетворенням їх у реальні кінні походи. На діаграмі подано кількісні результати Інтернет-пошуку, котрі показують наявність документів з інформацією про кінний туризм у глобальній інформаційній мережі (рис. 2.2). Пошук інформації в Інтернеті засобами популярних пошукових систем показує, що інформаційний простір України відносно мало насичений такими відомостями (Google.ua, Rambler, Meta). Це пояснюється великою кількістю інформаційних невидимок та слабкою інформатизацією туристичної та фізкультурної галузі.

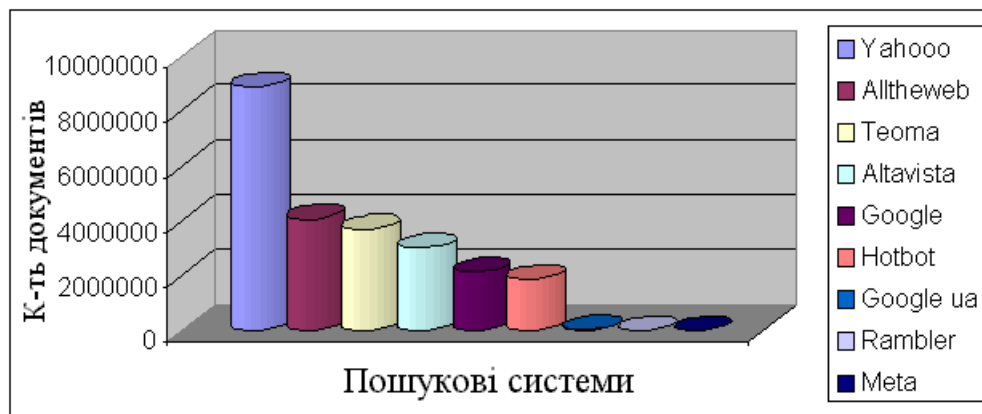

Рис. 2.2. Діаграма розподілу документів з питань кінного туризму, виявлених в Інтернеті

Звернемося до українських сайтів, порталів, каталогів з відомостями про кінний туризм. До українських туристичних каталогів належить каталог ресурсів Криму, на якому докладно описано кінні подорожі гірськими стежками з екскурсіями в печери та привалами на гірських озерах, подано

інформацію про фірми та агенції, які займаються реалізацією подібних подорожей (www.tourism.crimea.ua). Кінний туризм також представлено українським сервером (російською мовою) “Лошади Украины” з блоком інформації про кінний туризм та описами маршрутів до Слав’яногорська, Республіки Крим, Закарпаття, Болгарії, Мальти (www.horses.com.ua). Український кінний туризм добре презентовано в російському каталозі пропозицій відпочинку в Криму. Зокрема, подано схеми кінних походів, описи доріг, інформацію про можливості мобільного зв’язку, умови проживання, рівень цін, відомості про харчування, картографічну продукцію, інформацію про погоду. В каталозі наведено перелік фірм, які надають послуги кінного туризму із замовленням подорожей (www.crimea.naiti.ru). Спеціальну інформацію про кінний туризм в Криму та Карпатах розміщено на нечисленних сайтах українського Інтернету (www.tour.com.ua, www.karpattour.narod.ru, www.uotdoormagazine.kiev.ua, www.cimmeros.com, www.adventtues.com.ua).

В Росії кінний туризм стає досить популярним та престижним видом відпочинку. Особливо бурхливо розвивається кінний туризм в гірських районах та поблизу мегаполісів. Інтернет простір Росії швидко заповнюється інформацією про цей вид спортивно-оздоровчого туризму. Про ці тенденції свідчить докладна інформація про різноманітні маршрути кінного туризму, яка розміщена на російському туристичному сервері “Мир путешествий и приключений”. На цьому ж сайті розміщено інформацію про кінний туризм в Криму, Карпатах, Закарпатті (www.outdoors.ru/horse). Портал туристичної фірми “СВ-тур” містить докладну інформацію про кінний туризм, а саме: описи різноманітних кінних маршрутів по Підмосков’ю (триденні, “уікенд в сідлі”, більш тривалі по берегах Можайського водосховища); описи складних кінних маршрутів з переходом рік Москви, Іскони, Рузи; стаціонарний відпочинок на туристичній базі з радіальними кінними походами; кінні маршрути Уральськими горами; докладно описано кінні подорожі по Криму, наприклад, маршрут “Кримський кінний + море”. Описи маршрутів

систематизовано та подано в одній стандартній формі з розкладом по днях походу, з притулками, ночівлями, харчуванням (www.inter.tourism.ru).

Каталог туристичних Інтернет-ресурсів містить докладну інформацію про кінний спорт та кінний туризм в Росії та СНД з описами подорожей та маршрутів кінного туризму. В каталозі подано відомості про різноманітні туристичні фірми та компанії, які займаються кінними подорожами, презентовано різновиди кінного туризму, такі як гірський, рівнинний, лісовий, морський, комбінований, представлено туристичні кінні клуби, конюшні, описано кінні подорожі за кордоном, розміщено рекламу аксесуарів для кінного туризму (www.horse-catalog.chat.ru). Путівник туристичних російських ресурсів Інтернету з переліком тематичних сайтів та веб-сторінок про кінний туризм подано на сайті “Tarantas.ru”. Зокрема, до переліку ввійшли сайти фірм та клубів, які презентують кінні подорожі в Криму, на Алтаї, в Байкальському регіоні, Підмосков’ї та Киргизії (www.tarantas.ru). Інформація про кінний туризм по всій Росії розміщено в довідковому каталозі, де описано й кінні подорожі по Криму, Українських Карпатах, Закарпаттю (www.igogo.boom.ru).

Отож, Інтернет ресурсами кінного туризму Росії та інших країн можна скористатися для розширення спектру можливостей інформаційного забезпечення навчання фахівців фізичного виховання з рекреаційно-туристської діяльності.

Інформаційне забезпечення кінного туризму в Україні знаходиться на початку шляху до сучасних світових стандартів туристської діяльності. Інтернет ресурси кінного туризму України представлено нечисленними сайтами та відомостями, більшість з яких розміщено в російському Інтернеті. Описи маршрутів та подорожей, посилання на путівники та каталоги можна використовувати для побудови віртуальних подорожей, для підготування фахівців з використанням Інтернет технологій у навчальному процесі та в практичній роботі.

Інформаційне оснащення приватних сільських садиб, які є фундаментом для розвитку кінного туризму, стане одним зі шляхів розширення зайнятості сільського населення в туристичній галузі України. Розвиток кінного туризму сприяє розбудові національних парків та Заповідників. Пізнавальні, природничі подорожі в таких місцях можна також використовувати в лікувальних цілях й для реабілітації неповносправних.

Кінний туризм потребує якісної підготовки фахівців, що передбачає, зокрема, розробку відповідного науково-методичного, інформаційного забезпечення, застосування Інтернет технологій. Підготування фахівців кінного туризму досить специфічний та дорогий вид навчання, тому він вимагає об'єднання зусиль фахівців вузів, кінноспортивних клубів, іподромів, власників кінних господарств.

Інформаційні ресурси гірського туризму

Докладний науковий аналіз всесвітнього туристичного комплексу як цілісної системи показує наявність в ній чотирьох наступних підсистем: основні елементи туристичного комплексу (природні особливості регіону, культурні особливості регіону, спеціально створені для туристичного комплексу об'єкти та структури); другорядні елементи туристичного комплексу (система транспортного обслуговування, система харчування та готельного обслуговування, розважальна, роздрібна торгівля, послуги гідів); організаційні елементи туристичного комплексу (організація планування та управління в сфері туризму, реклама та інформація, організація маркетингу); елементи підсистеми попиту туристичного комплексу (туристичні агентства, організатори подорожей, індивідуальні туристи, організація одноденних екскурсій). Доведено необхідність наукового обґрунтування інформаційного забезпечення кожної з підсистем. Такий цілісний підхід справедливий й для Карпатського регіону.

Велика кількість проектів пов'язаних з Карпатським регіоном свідчить про потенціал та перспективи розвитку спортивно-оздоровчого туризму та

рекреаційно-туристської діяльності в Українських Карпатах. Досвідом розбудови та реалізації гірського туризму готові поділитися європейські колеги. Це підтверджує угода про співпрацю “Гірський туризм без кордонів” між Радою туризму Карпатського регіону та Саксонською радою з туризму. Проект передбачає розвиток гірського туризму без кордонів з проведенням рекламних турів Україна-Німеччина-Україна, з метою розвитку туристичної галузі Карпатського регіону (ua-reporter.com). Під час виставки "ITB Berlin" відбулось обговорення участі України в проекті "Підтримка і розвиток туризму в гірських районах Європи", на який Євросоюзом виділено 1 млн. євро. Проектом передбачено розвиток туризму в гірських районах 5-ти країн (svit.ukrinform.com). Прикарпаття підписало угоду із Сучавським повітом (Румунія), яка передбачає ознайомлення з румунським досвідом розбудови сучасної регіональної туристичної інфраструктури, зокрема організації зеленого та гірського туризму (www.president.gov.ua). В Україні, на території Карпатського регіону і, зокрема, на Львівщині Тасіс (Агенція технічної допомоги країнам СНД при Європейській комісії) проводить широкомасштабний проект “Підтримка місцевого розвитку і туризму Карпатського регіону”. Завдання проекту – підтримка економіки регіону шляхом розвитку туризму, сприяння туристичним ініціативам для забезпечення добробуту місцевого населення та скорочення безробіття в сільських непромислових районах Карпатського регіону. Львівською облдержадміністрацією запропоновано два модельних райони – Сколівський та Жовківський. В рамках проекту проведено семінари для освітніх закладів, туристичних агенцій, працівників готелів на регіональному та обласному рівнях. Презентовано програму створення гірської туристичної станції у Львівській області. Види діяльності станції: гірськолижні послуги для туристів спортивних організацій, туристичні послуги у весняно-літній період з пішохідного, велосипедного, кінного та інших видів туризму, підйом витягами, готельне обслуговування, транспортне обслуговування. Територія станції МО України “Тисовець”, села Корева, Плав’є, Риків, Головецьке,

Пшонець, Грабівці, Тухля, Гребенів, Волосянка, Нижня Рожанка, Верхня Рожанка, смт. Славське, дрібні хутори та села.

Огляд проектів гірського туризму свідчить про потенційні можливості розвитку спортивно-оздоровчого туризму та рекреаційно-туристської діяльності в Карпатському регіоні. Однією з важливих умов такого розвитку є якісна та всебічна підготовка відповідних фахівців.

Заповідна територія Українських Карпат завжди була місцем активного відпочинку та туризму. Наявні в Ужанській долині гірські краєвиди і мінеральні джерела традиційно використовуються для рекреації та туризму. Ще на початку 20 століття у кожному селі були притулки для туристів, розроблені численні туристичні маршрути (carpatians.org.ua). Гірські масиви Буковинських Карпат створюють сприятливі можливості для розвитку альпінізму, гірського пішохідного та спортивного кваліфікаційного туризму. Виняткові гіпсові печери Буковинка-1 та Буковинка-2 можуть використовуватись для спелеотуризму (www.meest-tour.com.ua).

Поєднання мальовничих різновисоких ландшафтів Карпат із цілющим гірським повітрям сприяє розвитку туризму протягом усього року в Закарпатті, куди завжди ніби магнітом притягує безліч туристів (www.obriy.pib.com.ua). Близькість Карпат сприяє розвитку спортивно-оздоровчого гірського туризму на Гуцульщині, Покутті, Опіллі, Бойківщині. Подорожі по Прикарпатському краю дають можливість гостям краще зрозуміти душу українського народу, закохатися в українську пісню, подивуватися гірським легендам (www.mvk.if.ua). Нині все більшою популярністю користується гірський туризм з використанням спеціальних гірських велосипедів. При цьому таким екстремальним видом спорту за бажанням може зайнятися уся сім'я (www.gazeta.lviv.ua). Дельтапланеризм один із різновидів гірського туризму, який передбачає піший похід, підйом на гору, політ на дельтаплані. Такі польоти досить часто здійснюються на висоті більш ніж 2000 метрів з гори Говерла (www.nebo.kiev.ua/Goverla.htm).

Значного розвитку набуває екологічний та сільський туризм. В Рахівському районі за рахунок гранту Карпатського фонду здійснюється розбудова сільських садиб (led.org.ua). Щонайменше 250 господарів готові прийняти гостей у своїх гірських оселях на Закарпатті по лінії зеленого туризму (www.te-ga.com). На Прикарпатті з сільського зеленого туризму живуть щонайменше 130 господарів, ще понад 370 мають бажання долучитися до туристичної галузі (stb.ua/vikna). Умови Карпатського регіону дозволяють вирішити проблему організації сільського туризму шляхом: здачі туристам невеликих окремих споруд, квартир, номерів у сільських готелях, проживання в сільських будиночках разом із сім'ями господарів. Туристична фірма “Дежавю” – єдині представники приватного сектору в Карпатському регіоні, які мають великий досвід щодо організації відпочинково-розважальних програм на гірських стежках (www.tourism-carpathian.com.ua).

Таким чином, гірський туризм в Українських Карпатах представлений багатьма різновидами такими як: велосипедний, кінний, сільський, екологічний, дельтапланерний, гірськолижний, лижний, альпінізм, піший, автотуризм, мототуризм, агротуризм, спелеотуризм. Кожен з різновидів гірського туризму вимагає всебічної якісної підготовки фахівців фізичного виховання до рекреаційно-туристської діяльності.

В Карпатах проводяться заходи пов'язані з організацією та проведенням туристських змагань та походів, що сприяє розвитку спортивно-оздоровчого туризму та рекреаційно-туристської діяльності. Спільно з Федерацією туризму України проведено Всеукраїнські змагання з гірського мандрівництва «Стежками героїв», присвячені визвольній боротьбі українського народу (www.galychyna.if.ua). Проведено чемпіонат України з пішохідного туризму, Кубок Карпат з екстремального туризму, організовано участь команд в чемпіонаті України з гірського туризму та велотуризму (travel.piar.org.ua). У мальовничому куточку Карпат – селі Яблуниця Івано-Франківської області – проходив зимовий чемпіонат України з туризму, організований Державним комітетом України з питань фізичної культури і

спорту та Національною федерацією спортивного туризму (www.volyn.com.ua). Різноманітні заходи та змагання в Українських Карпатах повинні пропагувати спортивно-оздоровчий туризм в Україні та служити полігоном для підготовки фахівців з гірського туризму.

Туристичні ресурси Українських Карпат в Інтернеті – джерело інформації та інструмент освоєння технологій Інтернет майбутніми фахівцями фізичного виховання до рекреаційно-туристської діяльності. Сайт «Українські Карпати» з інформацією про топографію, гідрографію, клімат, флору, фауну презентує Карпатський Край. Блок сайту «Карпати туристські» містить відомості про транспорт, карти, спорядження, маршрути, відпочинок, погоду. На сайті докладно і вдало описані маршрути “Осмолода-Воловець”, “Осмолода-Рахів”, “По головному хребту Українських Карпат”, “По Горганах та Свидовцю”, “По лісистих Карпатах”. Описи маршрутів побудовані за єдиним принципом: характеристика маршруту, транспортне сполучення, опис маршруту з місцями стоянок, ночівлі, проходи складних місць, річок, ручаїв при різних погодних умовах (www.karpaty.com.ua). На сайті “Карпати” у розділі “Гірський туризм” можна віднайти: інформацію про карти гірських подорожей, транспорт, описи маршрутів, інформацію про туристське спорядження та харчування в поході, описання різноманітних способів виживання в екстремальних ситуаціях, застосування стільникового зв’язку в гірських умовах, різноманітні способи орієнтування (www.delta.com.ua/karpaty). Такі сайти можуть служити для інформаційного забезпечення навчання фахівців гірського туризму при ознайомленні з першою медичною допомогою в гірському поході, небезпечними тваринами та комахами, отруйними грибами, способами орієнтування в складних ситуаціях, аварійними роботами. Інформацію про гірські подорожі Українськими Карпатами можна знайти в каталозі “Курорт-інфо”. На сайті презентовано відпочинок у Ворохті з описами полонин, лісів, трамплінів, канатно-крісельних доріг, витягів, гірськолижних подорожей. Описані гірськолижні походи в Шешорах та літні сходження в гори. Для активного

зимового відпочинку пропонується селище Верховина з двома бугельними витягами та можливістю катання на лижах, санях, сноубордах, сходженнями в гори. Описано Яремчу як відомий кліматичний курорт Карпат, розташований в долині ріки Прут з водоспадами, гірськолижними бугельними витягами (www.tourpoisk.ru). Каталог велосипедних гірських подорожей у Карпатах з описами маршрутів подано в російському Інтернеті (www.volgadmin.ru). Гірський туризм у Закарпатті презентовано на сайтах Ужгорода (prokk.uzhgorod.ua), (www.tcom.uzhgorod.ua). Такі описи маршрутів можна використовувати для роботи зі студентами при розробці та впровадженні нових маршрутів.

Спортивно-оздоровчий туризм та рекреаційно-туристська діяльність у Карпатському регіоні бурхливо розвивається й представлений як традиційними (піший, лижний, гірськолижний, автотуризм, сільський), так і новітніми видами туризму (екологічний, кінний, дельтапланерний, вело туризм, спелеотуризм). Кожен із різновидів гірського туризму вимагає якісної та всебічної підготовки фахівців, яка передбачає науково-методичне, інформаційне забезпечення та застосування нових інформаційних технологій.

Існує стійка тенденція до збільшення інформації зі спортивно-оздоровчого туризму в мережі Інтернет, яку можливо використовувати як інформаційний ресурс для підготовки фахівців фізичного виховання до рекреаційно-туристської діяльності.

Інформаційні ресурси активної рекреації та спортивно-оздоровчого туризму Польщі

Інформаційні комп'ютерні технології дедалі ширше використовуються у фізичному вихованні, спорті, зокрема у рекреаційно-туристській діяльності. Інформатизація проникає у всі сфери туристичної галузі, але подальший розвиток туризму гальмується недостатністю рівня розвитку інформаційної інфраструктури, недосконалістю бази даних стосовно об'єктів туристичної

сфери, недосконалістю статистики з питань туризму, недостатньою забезпеченістю туристичної галузі висококваліфікованими спеціалістами. Одним зі шляхів розв'язання цієї проблеми є вивчення та творче використання відповідного досвіду й здобутків сусідніх країн, зокрема Польщі, близької до нас географічно, економічно й культурно-історично. Попередній пошук показав, що ресурси Інтернет спортивно-оздоровчого туризму в Польщі на сьогодні є одними з найбільших та змістовних в Європі. Керує інформаційними потоками туристичної галузі Польська Туристична Організація, на сайті якої розміщено інформацію про її представництва в Австрії, Бельгії, Франції, Іспанії, Голландії, Німеччині, США, Росії, Швеції, Угорщині, Англії та Італії (www.pol.gov.pl). Важлива тенденція – це подання на сайті відомостей про методологію досліджень в управлінні туристичним бізнесом, аналіз можливих змін в оподаткуванні. Описано напрямки розвитку досліджень в сфері туризму, проекти та пропозиції наукових товариств щодо оздоровчого туризму як одного з пріоритетів розвитку туристичної галузі в Польщі.

Інформація, яка розміщена на сайтах польського Інтернету, відповідає Європейським стандартам інформатизації. Наприклад, принципи функціонування польської національної інформаційної системи міжнародного та внутрішнього туризму ISIT погоджені з напрямками туристичної інформаційної політики Європейської спільноти, а також з прийнятими стандартами Європейського Союзу (www.poland-tourism.pl).

ISIT діє під безпосереднім керівництвом Польської Туристичної Організації. Система створена із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій, базується на можливостях сучасного Інтернет простору. Система централізовано накопичує інформацію в одному місці під єдиним доменом. Текстова інформація подається на чотирьох мовах: англійській, німецькій, французькій та польській. Акцент зроблено на спортивно-оздоровчому туризмі, та особливо на таких його різновидах як агро туризм, зелений, водний, лижний, віндсерфінговий, гірськолижний, пара планеризм, скельний,

велосипедний, кінний, санный, мисливський та рибальський туризм. Система ISIT презентує тематичний туризм: подорожі по історичних місцях, фестивальний туризм, музичний та театральний туризм. Окремо описано природничі подорожі по національних парках та заповідниках.

Система ISIT функціонує у двох площинах: презентаційній та інформаційній. У першій частині можна знайти інформацію про спортивно-оздоровчий туризм від Балтійського моря на півночі до Судетів та Карпат на півдні, від столиці до найвіддаленіших куточків країни. У другій частині можна довідатись про те, як потрапити на територію Польщі, знайти житло, обслуговування, де розташовані дороги, місця відпочинку й багато іншого.

Збирання інформації до системи ISIT починається з місць безпосереднього розташування об'єктів туризму. Далі інформація концентрується та обробляється на місцевому рівні. Потім інформація збирається, опрацьовується та формується в єдине ціле, на рівні повітів. Наступний щабель – це регіональні адміністрації воєводств, які передають інформацію для подальшої обробки в Польську Туристичну Організацію. Така система збирання та розміщення інформації гарантує її реальність, об'єктивність та актуальність. Система ISIT активно впроваджується на живих презентаціях в Польщі та за кордоном, на ярмарках, торгових заходах, веб-сторінках, у друкованих виданнях, в закордонних відділах Польської Туристичної Організації в Німеччині, Данії, Бельгії, Австрії, Голландії, Італії, Іспанії, Франції, Англії, в торговельно-економічних відділах посольств Польщі за кордоном. Відділ новин системи досить насичений та представлений різноманітною тематикою, яка містить корисну та цікаву інформацію спортивно-оздоровчого напрямку. Система може використовуватись для підготовки фахівців фізичного виховання до рекреаційно-туристської діяльності в Україні, як один із прикладів подання інформації.

Другим корисним прикладом інформаційної системи спортивно-оздоровчого туризму в польському Інтернеті є інформаційна база

“Кібернетика”, де представлено різноманітні види туризму: гірський, озерний, морський, піший, лижний, гірськолижний (www.travel.cybernetyka.net). При допомозі інформаційної бази проводиться вибір місць відпочинку. Намірами творців сервісу є презентація цікавих місць туризму й оздоровлення, а також допомога при індивідуальному створенні проекту подорожі з наданням різноманітних варіантів місць відпочинку, ночівлі, харчування. Спектр інформації, що надається, досить широкий, вона подається у зручній для подорожуючих формі.

Польська пошукова система “Szukaj” відображає всі сектори туристичної галузі (<http://szukaj.onet.pl>). Вона містить каталоги туристичних агенцій, бюро подорожей, туристичних виставок у Польщі та за кордоном, торгів, ярмарків, туристичного обладнання, туристичних та готельних шкіл. Окремим докладним інформаційним блоком відображено спортивно-оздоровчий туризм.

Інформаційний простір туризму спортивно-оздоровчого напрямку представлено у Польщі й безкоштовними сайтами. Наприклад, Інтернет сайт “Туристика краю” містить відомості про туристичні бази, бюро подорожей, кемпінги, наметові містечка, готелі, табори, тимчасові притулки, пансіонати (www.turystyka.advents.pl).

Агенція костелів презентує на сайті “NOMADA” релігійний паломницький туризм з інформацією про харчування, проживання, санаторії, оздоровчі заклади, паломницькі маршрути у Польщі та по всьому світу (www.nomada.waw.pl).

Прикладом удалого висвітлення пропозицій спортивно-оздоровчого туризму в польському Інтернеті служить Жешівський інформаційний портал (<http://resinet.pl>). На ньому презентовано велосипедні подорожі, інформація про які подається з картами, описами маршрутів та позначками самої велосипедної траси, кордонів траси, доріг, костелів, пам’яток культури та архітектури, лісових хатинок, наметів, готелів, колиб. Портал презентує відділ польського туристично-краєзнавчого товариства ім. Мечислава

Рохвала, представленого різноманітними краєзнавчими подорожами, одна з яких – науково-пізнавальний похід вздовж Віслоки з описанням рідкісних рослин, тварин, комах. Інформаційні матеріали по цих науково-пізнавальних походах, презентованих в польському Інтернеті, можна використовувати для побудови природничих подорожей в Україні та для практичних занять по вивченню технологій Інтернет майбутніми фахівцями фізичного виховання.

Туристичний Підкарпатський портал інформує про різноманітні види спортивно-оздоровчого туризму (<http://epodkarpacie.com>). Цікаво подано інформацію про кінні маршрути, велосипедні тури, подорожі по Підкарпаттю вузькоколійкою. Докладно описано осередок стажування в їзди на конях, пропонується навчання для початківців та вдосконалення техніки їзди. Подається опис кінних саней, брічки, двоколки. Описано також особливості їзди по гірських та природничих стежках, правила участі у спортивному клубі наїзників, умови перебування в поході зі своїм власним конем. Подано рекомендації щодо організації одноденних та багатоденних походів, нічлігу, тривалих літніх рейдів.

Бурхливий розвиток інформаційного простору польського туризму зумовлений об'єктивними потребами ринку країни та пріоритетами державної політики у сфері туризму. Один з основних пріоритетів в туристичній галузі Польщі це – всебічний розвиток спортивно-оздоровчого туризму та рекреаційно-туристської діяльності. Досвід сусідньої країни у розвитку цього перспективного й соціально значущого сектору туризму, зокрема його інформаційного забезпечення, є корисним для української фізкультурної освіти.

Польський Інтернет насичений різноманітною інформацією туристського характеру, яку систематизовано за різноманітними видами туризму. Спортивно-оздоровчий туризм представлений широким спектром інформації, яка систематизується та накопичується на кожному інформаційному рівні від маленької турбази, наметового містечка до гміни, повіту, воєводства, утворюючи таким чином єдиний туристичний

інформаційний простір країни. Такий інформаційний простір дозволяє ефективно орієнтуватись в інформаційних ресурсах

Таблиця 2.4

Всесвітні пошукові Інтернет-системи

Назва	Адреса в Інтернет	Характеристика
Google	www.google.net	Універсальна глобальна пошукова система
Yahoo	www.yahoo.com	Найбільший пошуковий портал
Altavista	www.altavista.com	Ефективний пошук англomовної інформації
Alltheweb	www.alltheweb.com	Міжнародна пошукова система
Deja New	www.dejan.es.com	Міжнародна пошукова система
HotBot	www.hotbot.com	Універсальна міжнародна пошукова система
Info Seek	www.2infoseek.com	Міжнародна пошукова система

Таблиця 2.5

Російські пошукові Інтернет-системи

Назва	Адреса в Інтернет	Характеристика
Rambler	www.rambler.ru	Універсальна пошукова система російськомовних документів
Яandex	www.yandex.ru	Пошукова система по ключових словах із врахуванням морфології російської мови
Апорт	www.aport.ru	Унікальна двомовна пошукова система
Alta Vista	altavista.digital.com	Найпотужніша пошукова система у світі, готова працювати з 1 млрд. Веб-сторінок
Русская машина поиска	search.interrussia.com	Пошукова система, яка працює за цілою фразою
Универсальная поисковая форма	www.i-connect.ru	Пошукова система в одній із декількох десятків пошукових систем
All in One	www.tpi.ac.ru	Пошукова система з формами замовлення по всіх пошукових системах
Search	www.informika.ru	Пошук у п'ятьох пошукових системах

Russia on the Net	www.ru	Приклад вдалого каталогу, один із перших російських каталогів
-------------------	--------	---

спортивно-оздоровчого туризму, використовувати їх практичній діяльності та в освіті.

Пошукові системи, які використовувались для роботи з Інтернет ресурсами спортивно-оздоровчого туризму та рекреації можна систематизувати таким чином (табл. 2.4 – 2.6).

Таблиця 2.6

Українські пошукові Інтернет-системи

Назва	Адреса в Інтернет	Характеристика
Мета	www.meta-ukraine.com	Універсальна пошукова система
Український портал	www.uaportal.com	Українська пошукова система
Sesna	www.uazone.net/sesna	Інформаційно-пошукова система
	www.digmir.net	
360.com	www.360.com.ua	Глобальний мета-пошуковий портал
Ukrnet	www.ukr.net/book	Енциклопедія Інтернет та каталог ресурсів
Ехо	www.echo.com.ua	Реклама в Інтернет
Інтернеті	www.interneti.net	Пошукова система та каталог інформаційних ресурсів
Брама	www.brama.com	Пошукова система та каталог інформаційних ресурсів
Ping	www.topping.com.ua	Каталог ресурсів та рейтингова система
Web list	weblist.du.net	Каталог сайтів України
Infokes	www.infokes.com	Каталог українських ресурсів
Аванпорт	avanport.com, search.avanport.com	Портал та пошукова система до порталу
Ukrania	www.ukrania.com	Пошуковий сервер
Шерлок Холмс	holms.ukrnet.net	Пошукова система
Йохохо	johoho.vostok.net	Пошукова система
Львівська	search.uar.net	Львівська пошукова система

